

doi: 10.14456/jiskku.2021.24

บทวิจารณ์หนังสือ

Book Review

Storytelling With Data : A Data Visualization

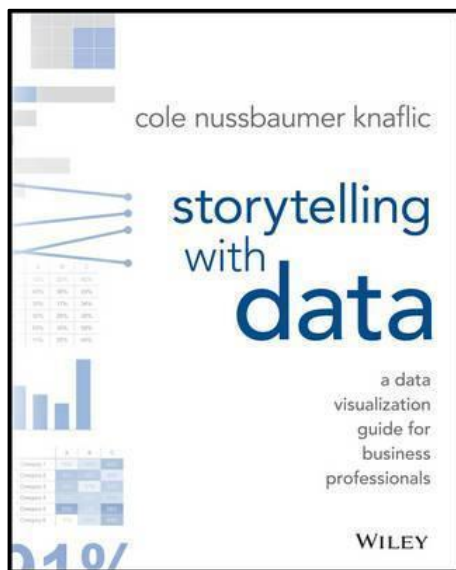
Guide for Business Professionals.

Cole Nussbaumer Knaflic (2015).

ISBN: 978-111-900-225-3. USD 25.95.

นวพล แก้วสุวรรณ¹

Nawapon Kewsuwun¹

สังคมยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่มีการนำข้อมูล สารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการขับเคลื่อนองค์กร ในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง “การนำเสนอ” หรือ “การสื่อสาร” คุณค่าของสินค้าและบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ในกระบวนการของการนำเสนอ คุณค่านั้นจะต้องอาศัยการใช้ข้อมูลที่มีความสำคัญ โดยในปัจจุบัน การสร้างตาราง แผนภูมิ หรือกราฟจากข้อมูล สามารถทำได้ อย่างง่ายดายด้วยเครื่องมือทางเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงการเข้าถึง ข้อมูลหรือสารสนเทศทั้งหมดบนโลกก็สามารถเข้าถึงได้ด้วยเพียง

ปลายนิ้วสัมผัส แต่ถึงอย่างไรก็ตามการเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศต่าง ๆ นั้น ไม่ได้ช่วยให้การสื่อสาร มีความง่ายดายเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ทั้งยังกลับทำได้ยากขึ้นกว่าเดิม สืบเนื่องจากการมีข้อมูลหรือสารสนเทศ ที่เพิ่มมากขึ้นนั้นยิ่งส่งผลต่อการนำข้อมูลที่มีอยู่ไปจัดการ คัดสรร นำเสนอ หรือใช้ประโยชน์เฉพาะข้อมูลที่มี ความสำคัญจริง ๆ ก็ยังมีความยากเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

¹ สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; Information Management Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University.

สำหรับหนังสือเรื่อง *Storytelling with Data* แต่งโดย Cole Nussbaumer Knaflic เป็นหนึ่งในหนังสือที่มีเนื้อหาน่าอ่าน และครอบคลุมในประเด็นของการสื่อสารเรื่องราวของข้อมูลที่ชัดเจน (ไม่ใช่การนำเสนอความสวยงามของแผนภาพ) โดยต่อยอดมาจากหลักการของการนำเสนอแผนภาพข้อมูล (Data visualization) ซึ่งหลักการนี้ได้กลายเป็นหัวใจหลักที่องค์กรระดับโลกใช้ขับเคลื่อนองค์กรด้วยการสื่อสารข้อมูล โดยหนังสือเล่มนี้ผู้แต่งใช้กระบวนการเขียนในรูปแบบของการเล่าเรื่องผ่านประสบการณ์จริงที่ได้ปฏิบัติงานกับบริษัทกูเกิล (Google) ในทีมปฏิบัติการบุคคล (People operations) เพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลบุคลากร (People analytics) ดังนั้นจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนุก เข้าใจง่าย และมีความโดดเด่นไปด้วยคำแนะนำในการสกัดใจความสำคัญออกมาจากการปฏิบัติงานจริงของ Cole Nussbaumer Knaflic ซึ่งจะนำไปสู่การช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในกลวิธีของการสื่อสารข้อมูลและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

หนังสือเล่มนี้มีการเรียบเรียงเนื้อหาด้วยบทต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกัน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของเนื้อหา โดยในแต่ละบทผู้เขียนจะถ่ายทอดเพียงหนึ่งประเด็นหลักและแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นการใช้กลวิธีการเขียนที่ดี ทำให้ผู้อ่านไม่เกิดความสับสน นอกจากนี้ผู้เขียนยังมีการสอดแทรกทฤษฎีบ้างเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ แต่ยังคงมุ่งเน้นไปที่การนำทฤษฎีไปใช้ฝึกหรือปฏิบัติได้จริงผ่านการนำเสนอการยกตัวอย่างประกอบ โดยเนื้อหาภายในเล่ม ประกอบด้วย 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 Understand the importance of context and audience เนื้อหาในบทนี้แสดงให้เห็นถึงการเตรียมตัวเพื่อการนำเสนอข้อมูล โดยผู้เขียนจะทำการเกริ่นเข้าสู่ประเด็นเนื้อหาว่า ข้อมูลนั้นจะนำเสนอให้ใคร และต้องการให้ผู้ฟังรับรู้ข้อมูลเหล่านั้น หรือทำอะไรกับข้อมูลเหล่านั้นต่อไป นอกจากนี้เนื้อหาในบทนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของการเข้าใจบริบทของผู้รับสาร กลไกการสื่อสาร และน้ำเสียงของการนำเสนอผ่านการอธิบายแนวคิดต่างๆ พร้อมทั้งแสดงตัวอย่างประกอบเพื่อนำไปสู่การออกแบบและนำเสนอแผนภาพข้อมูล

บทที่ 2 Determine the appropriate type of graph for your situation สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึง วิธีการเลือกสื่อเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสารกับผู้รับสาร นอกจากนี้เนื้อหาภายในบทยังมีการกล่าวถึง แผนภาพประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อการใช้ถ่ายทอดข้อมูลทางธุรกิจ การใช้งานสื่อแต่ละประเภทในกรณีต่าง ๆ รวมถึงการนำเสนอตัวอย่างสถานการณ์จริงที่ใช้งานสื่ออื่น ๆ เช่น ข้อความ ตาราง ฮีตแมป กราฟเส้น กราฟความชัน แผนภูมิประเภทต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงสื่อแผนภาพในการนำเสนอข้อมูลที่ควรหลีกเลี่ยง

บทที่ 3 Recognize and eliminate the clutter clouding your information สำหรับในบทที่สามกล่าวถึง การพิจารณาถึงองค์ประกอบที่ควรนำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูล หรือสารสนเทศ การจัดเนื้อหาที่ไม่สำคัญ นอกจากนี้ในเนื้อหาของบทนี้ยังมีการกล่าวถึง “หลักการการรับรู้ทางสายตาของเกสทัลท์ (*Gestalt Principles of Visual Perception*)” รวมถึงวิธีประยุกต์หลักการดังกล่าวเข้ากับการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4 Direct your audience's attention to the most important parts of your data สำหรับในบทนี้จะยังคงกล่าวถึงวิธีการมองเห็นและการใช้ประโยชน์ของความรู้จากการออกแบบแผนภาพข้อมูล

ผ่านการถ่ายทอดการยกตัวอย่างประกอบ นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญขององค์ประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจตลอดจนการรับรู้ข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสารของผู้รับสาร

บทที่ 5 Think like a designer and utilize concepts of design in data visualization สำหรับในบทที่ห้านี้แสดงให้เห็นประเด็นที่สำคัญว่า “ผู้นำเสนอข้อมูลต้องการให้ผู้รับสารสามารถทำอะไรกับข้อมูล (การใช้งาน) เป็นลำดับแรก หลังจากนั้นจึงออกแบบการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว” นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงวิธีการปรับใช้หลักการในการออกแบบข้อมูลเพื่อใช้ในการสื่อสารข้อมูลตามข้อบ่งชี้การใช้งาน การเข้าถึงได้ และสุนทรียศาสตร์ โดยจะเชื่อมโยงกับหลักการต่าง ๆ กลยุทธ์ในการโน้มน้าวใจผู้รับสารให้เกิดการยอมรับสื่อการนำเสนอข้อมูล รวมถึงการพิจารณาการสื่อสารด้านแผนภาพข้อมูล หลักคิดและวิธีการออกแบบ การตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทและลำดับการนำเสนอข้อมูล ตลอดจนการใช้กำหนดใช้คำในชื่อเรื่อง ข้อความกำกับและหมายเหตุอีกด้วย

บทที่ 6 Leverage the power of storytelling to help your message resonate with your audience เนื้อหาในบทสุดท้ายของหนังสือนี้เป็นการกล่าวถึง กลยุทธ์การถ่ายทอดเรื่องราวประสิทธิภาพสูงผ่านข้อมูลที่นำเสนอ เทคนิคในการสื่อสารเรื่องราวผ่านข้อมูล วิธีการประยุกต์ใช้เทคนิคเพื่อนำเสนอประเด็นหลัก เทคนิคการเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการยกตัวอย่างกรณีศึกษาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอของผู้เขียน และในส่วนท้ายสุดของเนื้อหาผู้เขียนยังมีประเด็นทั้งท้ายเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลและการสื่อสารด้วยข้อมูล ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า “เป็นทักษะที่อยู่กึ่งกลางระหว่างศาสตร์และศิลป์”

จากหนังสือเล่มนี้ โดยสรุปแล้วพบว่า เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต้องการที่จะสื่อสารสิ่งต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร จนกระทั่งสิ่งต่าง ๆ รอบตัวด้วยข้อมูล ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับนักวิเคราะห์ข้อมูล นักสารสนเทศ นักสื่อสาร ผู้นำเสนอผลงาน จนกระทั่งนักเรียน หรือนักศึกษาผู้รายงานข้อมูลด้วยแผนภาพ เพื่อให้ข้อมูลเป็นสื่อกลางในการขับเคลื่อน หรือมีหน้าที่ในการรายงานผลต่อคนกลุ่มใดคนหนึ่ง นอกจากนี้ผู้เขียนยังกล่าวว่า “ฉันเชื่อว่าเราทุกคนสามารถที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยข้อมูลให้มีประสิทธิภาพได้ถึงแม้ว่าการสื่อสารข้อมูลอาจเป็นเรื่องน่าหวาดหวั่นสำหรับใครหลายคน แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นเช่นนั้นเสมอไป” ซึ่งข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่านอกจากผู้เขียนจะถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องของตนเองแล้ว ยังมีการสอดแทรก หรือนำเสนอแง่มุมในการเสริมสร้างกำลังใจให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้กลวิธีในการเขียนของผู้เขียนยังมีการสอดแทรก คำถามเชิงถกคิดให้กับผู้อ่าน ด้วยการใช้วิธีการตั้งคำถาม และในตอนท้ายจะมีการนำเสนอผลจากการตั้งคำถามนั้น เช่น “เมื่อมีคนขอให้คุณ นำเสนอข้อมูล คุณรู้สึกอย่างไร” หรือ “ฉันเรียนรู้วิธีการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยข้อมูลได้อย่างไร” หรือ “จริยธรรมและการนำเสนอแผนภาพข้อมูล” เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้แต่งได้นำเสนอแง่มุม รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ชวนให้ผู้อ่านได้คล้อยตาม และสร้างการดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อหาในแต่ละบทหรือแต่ละประเด็นได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

Bookdepository. (2015). **Storytelling with data : a data visualization guide for business professionals**. Retrieved Oct. 20, 2021 from

https://www.bookdepository.com/Storytelling-with-Data-Cole-Nussbaumer-Knaflc/9781119002253?redirected=true&utm_medium=Google&utm_campaign=Base1&utm_source=TH&utm_content=Storytelling-with-Data&selectCurrency=THB&w=AF5NAU9SY2FQVJA8V9DP&gclid=CjwKCAjw_L6LBhBbEiwA4c46ui1t7NBrHzphG-HecvHN2xHwCRlPNJBanM7lnrkPwPqdBtafgrNVgxoC8SUQAvD_BwE

Cole Nussbaumer Knaflc. (2015). **Storytelling with data : a data visualization guide for business professionals**. US : John Wiley and Sons